

Pædagogisk Rapport

Århus Friskole 2012

8. klasse optræder til Sct. Patricks Day Parade, Sct. Croix, 17.03.2012

Traditionsfornyelse på Århus Friskole

Af Martin Ottosen, skoleleder

Så er der gået endnu et år på Århus Friskole, og det er tid til en frisk udgave af den traditionelle ”Pædagogisk Rapport”, som i mange, mange år har været stedet, hvor alle ansatte kan dele deres tanker om skolens hverdag og udvikling med forældre og friskolens store vennekreds.

Rapporten er ganske enestående. Prøv en dag at bede om en nøgle til skolens arkiv i kælderen for at give dig tid og bladde i de gamle rapporter. Hurtigt bliver du fanget ind i de mange historier og tanker, der udfolder sig side efter side. Du oplever hvordan tiderne tydeligvis skifter, men samtidig hvor meget arvegods vi stadig har med os fra fortiden. Pædagogisk Rapport er en stærk og stolt tradition, som vi skal gøre alt, hvad vi kan for at holde i live!

Det samme gælder for Friskolens utallige andre unikke traditioner, der spreder sig som perler i en krans hen over skoleåret. Hver især er de helt unikke og uundværlige. Og tilsammen udgør de en symbiotisk helhed, der er hele understrømmen i skolens kultur. Balladen er bare, at vi er ved at kløjes i dem. Årskalenderen er overloaded. Vi presser os selv for hårdt.

For når vi vil være en skole, der spejler den omverden vi lever i, er det vigtigt, at vi konstant fornyer os, og giver gode svar på de forventninger og udfordringer, tidens børn tager med i skole. Det kræver, at vi løbende forfølger nye ideer og udvikler nye koncepter og rutiner, og denne forandring kræver plads. Udvikling kræver afvikling.

Men når vi så trækker alle de hellige køer frem på skafottet, er det meget svært at sende en eneste af dem til afvikling. De betyder jo så meget for os! Og spørger vi børnene, skal absolut INTET laves om!

Opgaven i de kommende år bliver derfor at reformere vores traditioner, så glæden, stilterne, fællesskabet, diablo’erne, sambaen, rejserne, maden, de ethjulede, osv. osv. stadig gennemstrømmer skolens hverdag. Men rammerne skal reformeres, så der bliver større samspil mellem traditionerne og behovet for tidssvarende fornyelser.

Et eksempel kan være 8. klasses turen. Om noget et flagskib for Friskolen, men samtidig en enorm tidssluger i både 7., 8. og 9. klasse. Er det rimeligt at bruge så mange resurser på en rejse, når vi i stigende grad har fokus på fagligheden i overbygningen, og der år efter år bliver flere prøvfag at læse op til? Ja det er det, for 8. klasses turen er en fantastisk dannelsesrejse, hvis indhold er en hjørnesten i afsnittet i vores FORMÅL om udsyn til omverdenen.

Men hvorfor ikke lade al historie-, samfunds- og religionsundervisning i 7.-9. klasse samle sig om denne rejse? Det er en oplagt motivationsfaktor. Indholdet i undervisningen skal ikke kun være at sætte sig ind i en fremmedkultur, men i lige så høj grad være at spejle denne kultur i vores egen. Efterbehandlingen bliver ikke alene 9.klasses showet, men også en afsluttende prøve i ”8.klassestur”, som vi vælger som erstatning for prøverne i dannelsesfagene. Enkelte andre skoler eksperimenterer i disse år med et fag, der kaldes ”medborgerskab” og har fået dispensation fra Undervisningsministeriet i forhold til afsluttende prøve. Det vil vi også kunne. På denne måde vil vi kunne bringe flere undervisningstimer i spil i forhold til turen, og vi vil kunne skabe meningsfuld undervisning i fag, der ind imellem kan være svære at motivere ungerne til. En fornyelse af traditionen.

Og sådan kan vi gennemgå indholdet i mange andre af de traditioner, vi har på sko-

len. Lade styltegang, dans og diablo m.m. indgå som et dagligt bevægelsesbånd, når børnene har siddet stille for længe. Lade fre-dagssamlingen 11:11 være stedet, hvor vi lærer sangene til optoget, og hvor børnene præsenterer udbytte fra undervisningen for hinanden osv. osv.

(I skrivende stund blot løse idéer, som selvfølgelig kræver konsensus og eftertanke)

Vi kommer ikke uden om det. Vi skal have skabt plads til fornyelsen. Næste skoleår har Friskolen 60 års jubilæum. Det er for mig at se et oplagt år at gøre tingene lidt anderledes, end vi plejer. Hvis vi kan finde tid til planlægningen mellem perlerækken af højdepunkter :-)

Om at være dum nok til at lære noget nyt...

Af Ingrid Jørgensen, specialkoordinator

Min pædagogiske rapport startede på vej hjem i flyveren fra vinterferie på Madeira. Ikke fordi jeg på den måde hylder det gamle slagord om at lade arbejdsliv og privatliv smelte sammen, men fordi det var nødvendigt for at få ro til det, jeg egentlig ville; nemlig at læse videre i 1Q84 af Haruki Murakami.

Måske skulle jeg have ladet Killén ligge hjemme. Kari Killén er en norsk socionom, der skriver om professionel udvikling og faglig vejledning. Det er ret teoretisk, men også meget nyttig læsning. Hun skriver om de forskellige faldgruber, der kan være i professionelle samtaler fx med at blive for handleorienteret frem for at være indlevende. Pointen er, at man som supervisor skal kunne møde superviserter, der hvor det gør ondt, så de selv kan udføre deres arbejde på en almindelig god måde uden at blive udbændt af de følelser, der nødvendigvis kommer i spil, når man arbejder med andre mennesker. Det handler også om at kunne møde kritik på en måde, så det udvikler og skærper frem for at slide og bremse. Hun skriver om nødvendigheden af selv fortsat at blive vejledt, når man arbejder med andre menneskers udvikling. Hun skriver om faglig udveksling, ny inspiration og mulighed for ventilerung.

Måske er det sambarytmerne fra gader og pladser i Funchal, hvor karnevallet er ved at starte op med børneoptog, gøgler-skole, socialarbejdere i optog i indledningsdagene. De er alle klædt ud, så de repræsenterer dyrekredsens 12 symboler fra vædder til fisk.

Måske er det Murakamis parallelverdner og fantasibobler, der er på spil. Sprækker i virkeligheden.

I hvert fald er det længe siden, jeg i den grad har haft mit arbejde og enkeltsager med på ferie. Jeg har endevendt nødvendigheden af at være barsk, møder med forældre, møder med kolleger, møder ud af huset. Der blev sagt tak, men alligevel - kunne man have taget en anden vinkel? Jeg vælger at tro, at det hverken er stress eller alderdomssvækkelse. Det er nok snarere lige netop, hvad der skal ske, når man bevæger sig ud på nye faglige opdagelsesrejser. At få lige netop den passende forstyrrelse, der skal reorganisere den viden og erfaring, man allerede har.

Jeg har netop i slutningen af januar været på det første 3 dages internat på DFTI's supervisor-uddannelse. Der er 21 dage i alt på det videregående

ende hold, der slutter med eksamen sidst i november. Vi er 10 studerende fra hele landet med forskellig uddannelsesmæssig baggrund, forskellige aldre, køn og arbejdsmæssige erfaringer, dertil to meget kompetente lærere.

Når jeg tager Killén med på ferie, er det selvfølgelig, fordi jeg er rigtig optaget af min nye uddannelse. Og fordi jeg får travlt med internater, øvegruppe, egne "kaniner", faglitteratur og til sidst eksamensopgave.

Det er interessant at møde andre faggrupper, der også er optaget af supervision. Det er givende at blive set efter i sømmene af en lærer og ni med-studerende. At få feedback og spejling. Åbenbart også lidt skræmmende. I hvert fald blev der hurtigt "jysk stilleleg", da der blev spurgt, hvem der ville supervisere først. Selvfølgelig meldte jeg mig til at starte - man er vel vædder!

Jeg fik ros for min sikkerhed og rutine mht. at slå rammerne fast og skabe tryghed. Godt begyndt. Men lidt mere lytten, lidt mindre handlingsorientering. Frem for at spørge er supervisors opgave mere at lytte og følge superviserens arbejde med at finde en afklaring. I den form for supervision falder pointen måske ofte lidt senere, nemlig i eftertanken.

Jeg håber ikke, jeg skal drømme om mit arbejde hele året; men jeg håber, det lykkes at omstrukturere min viden og erfaring. Jeg håber, uddannelsen vil danne grundlag for det, jeg gerne vil; nemlig at arbejde videre på Århus Friskole i mange år. Jeg kan rigtig godt lide at undervise. Jeg kan lide at være med til at finde ud af, hvordan vi kommer videre med forskellige problematikker med børn. Her kommer handlekraft og skelneevne ofte til sin ret. Og så vil jeg rigtig gerne finde min egen personlige supervisorstil, så supervision i højere grad kan blive en del af mit definerede arbejdsliv.

Efter at have været i gang med uddannelsen i lidt længere tid, begynder det at gå op for mig, hvor forskellen egentlig ligger mellem den tilgang, jeg kender, og den oplevelsesorienterede tilgang, som vi bruger på DFTI. Det rejser spørgsmål om etik, om at kende forskel på terapi og supervision, og ikke mindst om at erkende, at følelserne altid er på spil - også selv om det er det fagpersonlige, ikke det private, vi arbejder med. Hvad det på lidt længere sigt kommer til at betyde for min vejledningsstil, ved jeg ikke endnu, men DFTI's slagord, kan jeg i hvert fald godt tilslutte mig. Det hedder: At være sig selv sammen.

Århus Friskole er en Lilleskole

- og en Lilleskole er en fri skole

Af Hans Martin

Forandringer myldrer ind over os; forandringer inden for økonomi, forandringer inden for pædagogik og undervisningsformer og kulturelle forandringer fra den verden, der omgiver os.

Hvordan skal vores skole og dens værdier komme helskindet ind i fremtiden? Et fromt ønske er, at disse forandringer er ligeså udviklende, som de er udfordrende. Vi må tage stilling til dem, navigere klogt, og få talt med hinanden undervejs.

Og nu jeg siger, at "Århus Friskoles værdier" er udfordret af tidens forandringer, tænker jeg, at der igen er brug for at få belyst, hvad *er* Friskolens værdier? Det er ikke noget let spørgsmål, og vi er mange, der har diskuteret dette emne igen og igen – uden at finde et fuldstændigt svar. Det er også tydeligt, at vi, der er involveret i skolen, har forskellige meninger om denne komplekse størrelse. Fint nok!

Alligevel kom vi ansatte og bestyrelsesmedlemmer til enighed om et frisk revideret *Århus Friskoles Formål* her for et godt års tid siden, lad mig lige trække det ind her i dets korteste form, nemlig de 4 overskrifter det er organiseret under:

- Glæde
- Fællesskab
- Viden og Færdigheder
- Udsyn

Tilsammen udgør de så vores dannelsesideal, med den vigtige pointe at prioriteringen er nøje gennemtænkt. Det betyder så, at Århus Friskoles vigtigste opgave ikke er uddannelse i skolens formelle fag, men en mere omfattende *dannelse*. Det hér lærer-ord som dækker over noget så smukt som "livsduelighed" - eller personlig udvikling om man vil. Undervisning i fagene er ét af de ben, vi står på, men sandelig ikke det eneste. Vores nutid har et pågående mantra: effektivitet, individualisme, faglighed, uddannelse, vurdering... Det lyder fra Undervisningsministeriet, fra Tv-avisen, fra erhvervslivet og fra flere utroligt kloge skoleeksperter i diverse medier. Vi må passe på, at dette mantra ikke overdøver vores værdifulde syn på dannelse.

Jeg var fortaler for, at det at være *kritisk* skulle med i formålet, men det kom det ikke, det blev anset for at lyde for 70'er-politisk. Jeg synes nu stadig, at et dannelsesideal med *glæde, fællesskab, viden, færdigheder og udsyn* indebærer en moderne udgave af at være *kritisk*, af den simple grund at den verden, vi lever i, ind i mellem stadig er trist og befordrende for ensomhed, præget af uvidenhed og indsnævring!

Jeg fatter sympati for venstremanden Jens Rohde på grund af hans kommentar til debatten om Christiania; her ytrede mange fra hans side af Folketinget ønske Jeg kan på samme måde være urolig for, at vi i vores møde med ovennævnte forandringer og det kværende mantra, handler ved at *normalisere* Århus Friskole. Normalisere så vi ikke mere er anderledes end skoler, der har konstant opsyn med børnene, lønarbejdermentalitet med stramt overholdte arbejdstider, et køligt, formelt forhold mellem skole og familie og en undervisning, der styrer målrettet efter gode FSA-præstationer.

Det er ingen naturlov, at tidens gældende tendenser og modeluner skal flytte ind på vores skole! Den danske skolelov er rummelig nok til at indeholde skoler med store forskelle – vi har vores frihed og skolelovens velsignelse til at indrette en skolegang med vores helt egne kvaliteter. Vi har gjort det i 60 år, og vi har gjort det rimelig godt. Jeg vil holde på, at vores skole ikke skal normaliseres, men selvfølgelig hele tiden moderniseres, forbedres og gerne yderligere specialiseres. Vi kunne fx begynde med at sætte flere timer af til rytmik og musik!

Der er i høj grad stadig brug for skoler som uddanner festlige, dygtige og kritiske samfundsborgere med selvtillid nok til at ”gå ude af takt”. Det med at gå ude af takt, er en reference til de, der skabte lilleskolebevægelsen (1948-49) og begrundede den med, at vores vigtigste formål netop er ”at lære børnene at gå ude af takt” - erfaringer fra den netop overståede verdenskrig. Det er ikke krig der truer os nu, men andre former for ensretning som også skal konfronteres og opløses! Lilleskolen understøtter ikke den aktuelle samfundskultur, vi udfordrer den!

Som familie vælger man måske vores skole fordi den er lille og hyggelig, fordi den ligger tæt på, fordi der serveres god mad hver dag, eller måske fordi man kender nogen, der går der etc. Vi skal bare huske, at valget af en lilleskole samtidig er en indmeldelse i en skolebevægelse som grundlæggende arbejder for at forbedre vores samfund.

om at ”normalisere” Fristaden, og han udtrykte: ”Jeg hader ordet ”normalisere”, det er frygteligt ord.”

Der er masser af skoler, som kompetent uddanner fagligt dygtige og ordentlige unge mennesker. På Århus Friskole har vi i tillæg den opgave, at glæde og fællesskab er en vigtig del af pensum. Det betyder, at vi ikke har samme rytme og arbejdsmetoder som disse andre skoler. Vi må være enige om, at tid til daglige arbejds hold, mange lejre, fester, søskendeordning, musicals, store mængder musikundervisning, 8. klasserejse, lange frikvarterer og timer, hvor man laver bolsjer, fordi det er sjovt, er den skoleform, vi vælger. Fordi den er designet til at danne børn til fællesskab og ansvar. Med den ekstremt dyrebare dimension at det skal være fedt undervejs! ”Et godt børneliv hvor glæden er et mål i sig selv” som det hedder i formålet.

Det er i den forbindelse tankevækkende, at vores 9. klasser uden besvær kan måle sig med Danmarks øvrige afgangsklasser, når vi sammenligner FSA-karakterer, for vi bruger vitterlig ikke samme antal timer på prøvefagene som andre skoler – langt fra.

Et andet godt eksempel på at vores skoleform fungerer, er den nyligt afholdte formiddag før fastelavnsfesten, hvor 9. klasse mødtes med deres gamle storesøskende, som fortalte om deres liv efter Friskolen. Alle storesøskende på nær én mødte op, og deres fortællinger var brogede, meget spændende og forskellige, men med en utvetydig fællesnævner; et godt optimistisk greb om eget liv og evnen til at vælge til og vælge fra. Inspirerende og opløftende og for mit vedkommende med det samme tilbagevendende ønske; bare jeg selv havde gået på Friskolen...

Forandringer er velkomne, forandringer er udfordringer, og forandringer er nødvendige! Men tidens forandringer *kommer* ikke kun til Århus friskole – de *udgår* også herfra!

En murstens bekendelser – og lidt rejsefortælling

Af Asger

Danskerne sendte i forrige århundrede skibe til Vestafrika lasset med våben, der blev byttet for slaver. Slaverne blev sejlet til De Danskvestindiske øer. I bunden af skibene var der flensborgsten, gule mursten, der tjente som ballast. De ligger i gaderne og er blevet brugt til at bygge forter i Frederiksted, Christiansted og Charlotte Amalie, de tre største byer på Sct. Thomas og Sct. Croix. En af stenene fik 8.klasse med hjem af en amerikansk, historieinteresseret, nytænkende kvinde, der hjalp klassen meget på turen. En slaveskibssten fra Danmark vender hjem!!

Jammer, klage og gråd. Bræk, lort og urin. Bunden af et slaveskib er ikke det allersjoveste sted at være for mig – en sølle flensborgsten blandt mange. Håber en bedre fremtid er i vente!

200 år senere: Sikke en larm, unge mennesker løber rundt her på Discovery Grove Sukkermøllen, hvor jeg har opholdt mig de seneste 10 år – siden dengang Ann Wachtmeister, min amerikanske ejer, købte mig på en auktion i Frederiksted.

Før lå jeg i en af gaderne der, men da de skulle have nyt kloaksystem på grund af mangel på toiletter til krydstogtturisterne – ja, så blev jeg taget op og sat til salg. Heldigvis vidste de godt, hvad jeg er for en størrelse – så jeg var ikke helt billig! ☺

Det passer mig nu fint, at de unge danskere fra Århus Friskole kommer her på sukkermøllen og bor. Om aftenen sidder de og synger, og om dagen spiller de på trommer, og de spiller bold op ad væggene i møllen. Lidt ligesom i de gode gamle dage, hvor der var slaver overalt. Der summer af liv. Hvis jeg er heldig, slår de en af de gamle sten i stykker – og så er det min tur til at

blive sat ind i væggen i møllen – der er jeg i sikkerhed og kan få lov at sidde de næste 2000 år, i fred for orkaner og den slags.

Ringen er sluttet

Men sådan skulle det ikke gå den stakkels sten. I stedet kommer den til at blive en del af Århus Friskole i Stautrup – så håber vi, den bliver glad for sit nye opholdssted!

Ringen er sluttet: Et hold unge danskere kommer i 2012 til US Virgin Islands medbringende kultur: Trommer, danse og sange. Derudover kommer de unge med interesse i at undersøge kolonitidens betydning for øerne, og den rolle Danmark spillede. Mange af dem, vi mødte, sagde om vores gruppe: Sikke en flok wellbehaved, interessante, levende og søde unge men-

nesker I kommer med. Vi lærere smilede ved os selv og blev glade og stolte – selvom beskrivelsen ikke altid stemte helt overens med den virkelighed, vi kendte, når gruppen var på egen hånd.

En prioriteret liste af mål med turen

Hvad får vi ud af at 17 elever og 4 lærere tilbringer 23 dage i en gammel dansk koloni:

Fællesskab – det må være det vigtigste, følelsen af at være én klasse, der deler alt: Mad, sovesteder, oplevelser, optræden, hjemvé, opdagelse af en ny kultur og nye bekendtskaber – og en genopdagelse af, hvordan de andre i klassen kan hjælpe og støtte en. På turen arbejdede vi lærere meget med begrebet respekt: Respekt for hinanden, respekt for de mennesker vi møder og den kultur de repræsenterer, selvrespekt – der kan vise sig ved at udvise overskud til at hjælpe de andre, tage fat når praktiske opgaver skal løses, spise ordentlig mad, være en god kammerat osv.osv.

Mødet med en ny verden – uden forældre, hvor man selv må stå frem. Eleverne var indkvarteret hos familier fra ”Good Hope School” på Sct. Croix. Alle havde en fantastisk oplevelse og voksede personligt ved at skulle tilpasse sig livet i en værtsfamilie.

Sproget er engelsk, og det viste sig at være en stor fordel: Eleverne oplevede, at de rent faktisk kunne kommunikere med mennesker fra en fremmed kultur – i højere, end når vi er i spansk- eller portugisisk talende lande.

Optræde – stå frem, repræsentere Århus Friskole og alt det, vi står for. Her er eleverne utroligt seriøse. På turen optrådte vi cirka 8 gange, nogle gange blot med sang og guitar, da vi ikke kunne medbringe instrumenter, da vi fløj i små flyvere fra Sct. Croix til Sct. Tho-

mas. Alle giver den fuld skrue og er tydeligt stolte af det, de har med hjemmefra.

Mødet med en anden kultur – ny musik, nye danse, sociale projekter med mere. Vi mødte dansere og trommeslagere fra ”marching bands”, der spillede rigtig godt. Desværre fik vi først kontakt til dem 4 dage før vi skulle hjem, da vi var med i Sct. Patricks Day Parade – et kæmpe karnevalsagtigt arrangement i Christiansted. Derudover mødte vi en sort musiker, Juno Bomba, der kom og underviste os en hel dag. Ham kunne vi godt bruge igen næste gang – han var herlig. Vi så steelpans, hørte om karnevalsgrupper – så næste gang vi kommer til øerne...

Opleve historiske sammenhænge, lære om et andet lands politiske styre: Vi blev vist rundt af en tidligere guvernør, mødte engagerede historikere – og først og fremmest mødte vi nogle meget engagerede mennesker fra øerne: Ann, vores guide på turene, lærere og elever fra Good Hope School – og alle de flinke og karismatiske mennesker fra ”Moravian Church”, der tog sig af os, mens vi var på Sct. Thomas.

Endnu engang har vi åbnet et nyt turmål. Næste gang vi kommer der, kan vi lære af erfaringerne fra denne tur. Til gengæld er pionerfølelsen måske ikke så stærk.

8. klasses-turene kan ikke sættes på en bestemt formel. De ændrer sig hele tiden i forhold til de lærere, elever og forældre, der arbejder for at realisere dem. I min optik er 8.klasses-turen noget af det allervigtigste, vi foretager os med eleverne på skolen.

Vi fjerner eleverne fra deres forældre på et tidspunkt, hvor ombygningen har sat ind for fuld kraft. Gang på gang har jeg set, hvordan eleverne vokser af at være med i et så tæt og forpligtigende fællesskab i mere end 3 uger. Det er meget vigtigt at forældre, elever og lærere bliver ved med at bakke 100% op om disse ture, hvis de fortsat skal eksistere. Det er stort, det vi gør, men det er ikke en selvfølge, at elever fra 8. klasse rejser til den anden ende af verden i 3-4 uger. Det kræver meget engagement fra alle involverede parter☺ Som Ann Wachtmeister sagde til eleverne ved afrejsen, da hun forærede os en mursten: ”Be grateful, kids, for this trip, thank your parents and in particular your teachers for doing this with you – in the States no teachers would ever leave their families and take their students travelling for more than 3 weeks – but you have experienced something very valuable – you have helped change the Danish reputation on these islands by bringing yourself here – you have changed the way we look upon Denmark now, you have added new values and culture to these islands. Bring back this brick and think about its history - and thank you for coming, you will always be welcome here again.

Madkultur: At spise sammen

En gastronomisk tanke fra pædagog, Lars Jacobsen.

På Århus Friskole spiser børn og voksne sammen to gange om dagen og rammerne for et socialt dannelses- felt er på plads. Som ny pædagog på Århus friskole, ansat d. 01.11 2011, blev jeg nysgerrig på, hvordan tankerne var omkring denne prioritering og interesseret i at vide, hvordan det så ser ud i praksis omkring spisebordet anno 2012. Jeg vil i denne rapport komme omkring tre områder vedrørende det fælles måltid, det samfundsmæssige perspektiv, dannelses delen omkring måltidet og til sidst hvordan S.F.O'en bruger måltidet i hverdagen som en pædagogisk ramme.

Et samfundssyn

Selvfølgelig er det svært at give et entydigt billede af måltidet i Danmark, da vores samfund rummer stor diversitet og mange forskellige kulturelle mønstre.

Selv om mange familier og institutioner vælger at prioritere måltidet, ser vi desværre også en tendens til flere steder, at måltidet bliver affodring frem for samvær. Vi har i Danmark flyttet fokus fra, hvordan det smager og hvem vi spiser med, til hvad der er i maden, hvornår vi spiser det og hvor meget vi spiser. Hvis man spørger en dansker om hvad vores kost primært består af, ville mange svare kulhydrater, proteiner og vitaminer. Gav man det samme spørgsmål til en Italiener, ville svaret nok være pasta, kød og tomater.....

Mad opfattes forskelligt, afhængigt af, hvor i verden man befinder sig. Hvis vi bliver i Europa er forskellen på nord og syd ganske stor. Selv om Norden med Danmark i spidsen sætter fokus på økologi og kvalitet, er det stadig det individuelle fokus på diæt der fylder. Målet om at opnå ernæringsmæssige værdier og med at spise på de rigtige tidspunkter, præger det generelle billede. Tager vi længere sydpå, flytter fokus sig fra den enkelte til de sociale elementer omkring måltidet. Her er der ligeledes fokus på kvalitet og råvarer, men det vægter højere, at man spiser sammen.

Måltidets pædagogiske muligheder

De fleste måltider indtages i dag udenfor hjemmet og derfor er den offentlige bespisning et område der virkelig er interessant. I mange danske skoler,

spiser eleverne i klassen – på samme stol, som de sidder og lærer grammatik og matematik. De har i gennemsnit 30 min. til ikke blot at spise, men også at lege og socialisere. I Frankrig gives der 1 ½ times frokost pause!

Hvad er det så for elementer i dannelses begrebet der er så interessante? I børnehaverne er forventningen om skoleparate børn blevet øget gennem de sidste år. Mange gode tiltag er forsøgt og målingen på succesen er selvfølgelig vanskelig. Man leger skole og snakker med børnene om, hvordan det er. Man besøger den skole børnene skal gå på og lytter til forældrenes ønsker om, hvilke klasser de skal i. Alle gode tiltag som stadig foregår.

Mine egne børns børnehave opdagede dog hurtigt, hvilke muligheder det fælles måltid gav. Omkring spisesituationerne som frokost, bål mad eller fødselsdagsmiddagen hjemme ved børnene, fandt man ud af, at der opstår et dannelses rum som er ganske unikt.

Ligegyldigt hvilket læringsmiljø vi skaber er der nogle færdigheder barnet er nødt til at have i større eller mindre grad.

1. Det at kunne sidde stille og lytte:

De fleste ville mene, at hvis et måltid skal være en rar oplevelse, skal der være en hvis form for ro. Ikke nødvendigvis ro som på en fin restaurant, men mulighed for at vi kan både kan fortælle og lytte til de historier der opstår. Selv om vi på Århus Friskole har forskellige læringsstile og ganske få lektioner, hvor børnene sidder stille over længere tid, er det stadig en færdighed, som er nødvendig.

2. Tålmodighed og evnen til at vente på at det bliver ens tur:

I måltidet handler det jo om at f.eks. vente på at maden bliver sent rundt eller at andre har talt færdig. I skolen kan det være at række hånden op, vente på at læreren henter materiale eller at man kan få hjælp.

3. At skabe sammen og præsentere for andre og at vise respekt:

At lave mad sammen eller være en del af processen er for mange børn en stor fornøjelse. Børn elsker at lave mad og elsker at fremvise maden de har lavet. Den glæde skulle gerne tages med i skolens mange gruppeprojekter og sociale arrange-

menter. Det store pædagogiske fokus på sociale kompetencer kunne ofte nyde godt af også at omhandle respekten for andre. Det er vigtigt at vise respekt for det andre har lavet om man kan lide det eller ej.

Mange lærere og pædagoger ser ikke måltidet og den dannelse det er at spise sammen, som en del af deres job. Men almen dannelse er en del af både lærere og pædagogers jobbeskrivelse og alle, der har undervist ved, at hvis størsteparten af eleverne rummer disse færdigheder, er der god mulighed for læring.

Et måltid i S.F.O'en

Lille guls samling:

Et barn bliver valgt til, at smide en knappenål på gulvet, men først når alle har vasket hænder, sidder på deres plads og der er ro i lokalet. Et andet barn siger herefter værsgo. Vi tilstræber, at der sidder en voksen ved hvert bord og at maden fordeles efter tur. Så udnyttes Annes fantastiske evne til at læse højt fra klassikere som, Pippi, Karlsson på taget og andre fortællinger. Når vi er færdige bliver der sagt velbekomme.

For den mindste gruppe i S.F.O'en, lille gul 0.- og 1. klasse, har man valgt at gøre frokosten, eller samlingen som den hedder, obligatorisk. Det har man, fordi de mindre årgange har brug for pausen, brug for roen og de voksne har brug for at se alle børn. Når der ikke bliver læst højt, fra de gamle klassikere, er det børnenes egne historier fra skolen, S.F.O'en og familien, som præger snakken omkring bordet.

Jeg har et ønske om at vi i fremtiden udvider måltidets dannelses begreber og bliver mere beviste om de læringsmuligheder som der ligger her i.

Med tanke på rapportens overordnede fokus, *kultur og fornyelse*, vil jeg i denne sammenhæng håbe på, at vi i højere grad holder fast i nogle af de gamle fællesskabs dyder, som måltidet byder på, frem for at tænke fornyelse.

Det handler om tillid

Af Jeppe Pape

Jeg har været på ÅF i 16 år efterhånden, og når jeg ser tilbage på, da jeg startede og sammenligner med, hvordan skolen er i dag, så er der mange ting, der er anderledes, men også mange ting der er de samme.

Et kort, subjektivt historisk rids

Der har gennem tiden været massiv diskussion i det offentlige rum om, hvad en skole skal kunne levere: Undervise – uddanne – danne – opdrage – påvirke børn til. Der har været en bevægelse fra 70'ernes (hvor jeg selv startede i skole ovre på Sjælland) lærerautoriteter, hvor vores lærere var fysiklærere, dansklærere eller husgerningslærere, over midt 70'ernes og 80'ernes lærer-”ven”, hvor vi (elever og forældre) skulle kunne forstå vores læreres personligheder og respektere dem for det menneske, de var, og ikke længere kun fordi de vidste noget om verden, som vi ikke selv gjorde. Det skabte selvsagt forvirring i magtforholdet mellem læreren og eleverne/forældrene, da det ikke længere var nok bare at være ”fysiklæreren”, fagnørden. Nu skulle elever/forældre også kunne lide læreren – her gik det fra professionelt til personligt, når der var ballade eller kritiske spørgsmål til, hvorfor læreren gjorde som han/hun gjorde – spørgsmål til vores pædagogiske holdning og standpunkt.

Kravet om måling af alt hvad folkeskolen – læs grundskolen – egentlig giver de børn, der bruger 10 år af deres liv på skolegang, steg i løbet af slut 80'erne, og er fortsat op til i dag med stigende krav om kontrol til følge. Det har været fuldt lovligt i de sidste mange år – offentligt, at komme med gode ideer til/forslag om/krav til hvad undervisningen i grundskolen skal indeholde, og hvordan der skal undervises. Det er blevet ekstremt moderne med prøver i alle fag, eller stort set i alle fag – det er dog stadig muligt at have idræt i sin skoletid uden at skulle afslutte med en prøve. Måling og vejning forsøges indført overalt – sjovt nok er dette krav ikke afhængigt af politisk observans eller hvilken regering, der har magten for tiden. Fra det yderste højre til langt ind i venstrefløjnen er alle glade for mere kontrol.

”Der skal foretages et 360 graders eftersyn af folkeskolen(læs grundskolen)” – det er for så

vidt ligegyldigt hvem der har sagt det, for alle virker som sagt overbevist om at kontrol er godt...

Udsagnet understreger et krav om kontrol af lærernes arbejde. Hvad bliver der egentlig leveret i den 10 års periode mit barn bruger på at uddanne sig i grundskolen? Hvad kan vi som forældre regne med det ligesom bliver til? Frustrationen over, hvor svært det er at måle og veje alting, kommer ofte til udtryk i spørgsmål til os lærere. Om vi kan garantere, at børnene rent faktisk lærer noget på Århus Friskole – målbart forstås.

Tjek karakterlisterne på nettet, som er lagt ud af ministeriet, så man ud fra dem kan vælge den bedste skole til sit barn. Eksamenskaraktererne varierer selvsagt fra år til år, for 3 år siden var vi i top, i år ligger vi i bund – det veksler. Hvorfor det? Tja...

Derudover er der 10.000 ting som børnene på ÅF lærer. Meget er ”ikke målbart” – så her er tilliden fra jer forældre til os lærere et must for, at der kan foregå et udbytterigt samarbejde. Hermed ikke sagt at der ikke er plads til diskussioner og spørgsmål til, hvorfor der prioriteres, som der gør på ÅF. Men tilliden til at der arbejdes målrettet på, at alle børn skal have den *bedste* skolegang med mangeartede udfordringer og oplevelser med videre i deres liv, når de forlader ÅF, skal være til stede. Når tilliden ikke er der, bortfalder grundlaget for samarbejdet.

Tilliden mellem barn og lærer er også en forudsætning for, at vi kan klare mange af de daglige problemer og udfordringer, vi hele tiden står overfor. Der er utallige praktiske opgaver, der skal læres og løses: Arbejdshold, rengøring, madlavning, oprydning... Derudover er der de problemer, der opstår, når man er mange mennesker sammen: Uenigheder, som opstår mellem børn i pauserne omkring lege, på arbejdshold og i gruppearbejder, osv..

Her er et lille eksempel på noget, der giver børnene ansvar, færdigheder og selvværd: Jeg står, sammen med vekslende grupper af børn, for rengøring af toiletter. Vi snakker ofte om, at hvis vi ikke var der og gjorde lokum-

merne top-rene hvert store-frikvarter, så var der børn, der nok ville holde sig hele dagen, indtil de kom hjem, fordi toiletterne var for ulækre..."Ja, kan I huske, hvordan det altid flød med papir overalt, inden vi fandt på holdet?" Vi får mange kommentarer fra andre børn og voksne om, hvor godt det er, at vi gør rent, så det er rart at gå på wc. De få gange, jeg ikke er der til at hjælpe børnene, klarer de arbejdsområdet selv og er stolte over det, når jeg kommer i skole dagen efter. De ved, at der er tillid til, at de godt kan selv.

Min seneste praktikant, Rasmus, havde en bemærkning om skolen, da han var ude at besøge os til fastelavnsfesten i februar (han var med til at sætte Blå musical op sidste år og var praktikant fra efterårsferien til jul).

Det var noget i retning af: "Det er godt nok fedt at være tilbage og se skolen og ungerne igen, og hvor var det godt at være med til musicalforløbet. Det var lidt kaotisk ind i mellem, men hvor var det bare dejligt, da alting lykkedes og gik op i en højere enhed."

Da Rasmus og jeg mødtes til et forberedende praktikmøde, hvor vi skulle klare, hvordan hans praktik skulle forløbe på ÅF og skulle aftale, hvilke fag han skulle undervise i – fik han et lille chok, da han erfarede, at udover at han selvfølgelig skulle undervise i sine linjefag – matematik og idræt – så var det primære projekt i perioden musicalen (som jo er tilbagevendende hvert 3. år, til jer, der ikke ved det). "Ja, men jeg er frisk på projektet, jeg har bare aldrig arbejdet med skuespil eller musik før... Skal vi synge?" "Vi finder ud af det sammen, bare rolig," sagde jeg. "Børnene ved selv meget om, hvad der kræves, og vi voksne hjælper til med at digte historien og med at komme med gode ideer til skuespil, musik osv."

Rasmus, som var fagligt meget dygtig – viste sig også at være en god, meget arbejdsom og meget ansvarsfuld, indlevende lærer. Praktikantene må kun være på skolen i 12 timer om ugen, men det var aldrig noget problem at blive længere til planlægningsmøder og ekstra 'øvere', osv.

Rasmus blev, som vi andre gamle lærere, grebet af den aktivitet, intensitet og udfordring, som et stort og kaotisk projekt, som at digte og opføre musical er. Og så er det sjovt at være lærer – for lige som børnene presses til at yde deres yderste og stå frem og opføre deres ideer for publikum, så har vi lærere også været ude i

nogle områder, hvor vi ikke er vant til at befinde os. Vi er ikke helt sikre på vores egen formåen og faglighed. Men når alt så er klaret alligevel, musicalen opført, børnene har oplevet succes, publikum har klappet og rost, så er følelsen af at have været i kaos, i oprørt hav, og alligevel være nået i havn, fantastisk.

Tilliden til at vi kan gøre noget stort sammen er nødvendig her.

I spørgsmålet om tillid er I forældre meget vigtige medspillere på Århus Friskole, for hvis I ikke bakkede op om langvarige projekter som cirkusemne i Lillegul, tegnefilmsemne, 2.V. K. emne, musicals, praktikforløb fra 2.-7. klasse, projektopgaver, festuge- og juleværksteder, lejre og ikke mindst det store 8. klasses projekt, som strækker sig fra februar måned i 7. kl. med arrangement af fastelavnsfesten, over hele 8. klasses året med kæmpearbejde omkring undersøgelse og valg af hvilket land rejsen går til, indtjening af penge til rejsen med mange spille- og rengøringsjobs, koordinering og etablering af kontakter og planlægning af aktiviteter i det land, der rejses til, planlægning og afholdelse (igen i et samarbejde mellem forældre/elever og lærere) af Høstival, budgettering af rejsen, selve turen, hvor der rives en måned ud af almindelig skolegang og til sidst efterfølgende planlægning og udførelse af shows og foredrag, som klassen tager rundt og viser på forskellige skoler og på ÅF efter rejsen, så ville intet af alt dette kunne lade sig gøre.

Som sagt, hvis I forældre ikke var med på denne prioritering i jeres barns skoleliv og ikke gav os lærere den store opbakning og tillid i disse mange projekter, så kunne det slet ikke lade sig gøre at udføre dem. Første gang ingen klappede af en udført musical, ville projektet være dødt. Tillid er et fundament.

For at vende tilbage til det sted jeg startede: Vi er en lilleskole, en friskole, og vi står for noget andet end Folkeskolen gør!

Nogle af de ting vi vægter, er de samme, andre vil være udtryk for pædagogiske prioriteringer, som vi lærere har taget, fordi vi synes, de manglede og var vigtigere og sjovere at have med i en skolegang, som jeres børn bruger 10 år af deres liv på.

Det er klart for enhver af jer, der nu har læst mit indlæg, at disse pædagogiske overvejelser og prioriteringer nødvendigvis tager meget tid ud af den almindelige undervisning og ofte kræver stort engagement af den enkelte lærer.

Ind i mellem også stort engagement af jer forældre. Derfor er det en *holdning*, som I forældre giver udtryk for, når I lader jeres barn tilbringe liv på Århus Friskole. I udviser tillid og tro på, at vi i løbet af 10 år tilbyder jeres børn en seriøs, mangeartet og til tider svært dokumenterbar undervisning – og en masse oplevelser oven i hatten. I tror på, at jeres barns klasselærer gør tingene så godt som han/hun kan, og at I arbejder på samme projekt – nemlig at jeres barn skal have det godt, sjovt og så lærerigt som muligt i sin tid på ÅF. Når der så opstår tvivl, eller der er noget, der mangler at blive forklaret, så tager vi diskussionen ud fra den bagvedliggende tanke, at vi forældre og lærere arbejder for det samme mål. Vi stikker hovederne sammen og lægger hjernerne i blød for at finde en løsning – sammen.

Det er den opbakning og tillid, som gør det sjovt og fantastisk at være lærer på ÅF.

Tilbage til det 360 graders eftersyn af Folkeskolen (læs grundskolen) – eller ”Kontrol er bedre end tillid.”

Tja... på ÅF er kontrol ikke bedre end tillid – kontrol er *kun* interessant for at tjekke, hvor langt man er kommet og rækker derfor bagud i tiden. Tillid til ideerne og undervisningen rækker fremad i tiden og giver energi og lyst til at yde sit bedste og yde ekstra, giver lyst til at fyre den af og giver selvtillid.

Og på den måde har det altid været, så der er Århus Friskole med alle dens børn, forældre og lærere nøjagtig som den altid har været – uafhængig af tid og afhængig af tillid.

Tak for opmærksomheden.

Læringsdimensioner i 9. classes pædagogiske eksamen

Af Mikkel og Maria

På Århus Friskole har der i de sidste 23 år været en tradition for, at de største elever underviser skolens yngre klasser i musik eller rytmik. Nuværende 9. klasse har netop afsluttet pædagogisk eksamen, og vi musiklærere var så begejstrede for hele processen, at vi fik lyst til at skrive om alle de læringsaspekter, vi så, og som er unikke og kulturskabende for vores skole.

Hvad får eleverne fra 9. klasse ud af den pædagogiske eksamen? Der er flere niveauer i at lave et pædagogisk forløb i 9. klasse både set fra et læringsperspektiv, fra et Friskole-musikkulturperspektiv og fra underviserens perspektiv. Læringsperspektivet indeholder:

Det personlige plan: Indsigt i hvad 9. classes-eleverne selv er i stand til; at være en udøvende lærer, der har struktureret et forløb med 3 ganges undervisning og med indhold efter eget valg indenfor rytmik/musik. Undervejs bliver undervisningen evalueret sammen med musiklærerne, så det bliver en tryk og positiv oplevelse for 9.klasses-eleverne. De udvikler sig i forløbet, får selvværd og tro på egne evner og erfaring med at undervise, samt stå frem som autoritet over for andre.

Det musikalske plan: Der er en stor udfordring for 9. classes eleverne i at vælge materiale, der er passende til de yngre elevers niveau. Undervejs bliver de bevidste om, hvorvidt det valgte materiale er for let eller for svært at få formidlet videre til deres målgruppe (0. -7. kl.) - altså om der er "kød" nok på indholdet til at undervise 3 gange, eller om niveauet er for højt, så de aldrig får et produkt. Endvidere skal de forholde sig til vigtige musikalske grundelementer: Periode- fornemmelse, tempo, puls og sammenhæng mellem dans og musik. I sammenspilsundervisningen er der derudover fokus på akkordskift, breaks og hvilke tonearter, der er gode at synge i.

Fra musikunderviserens perspektiv: Som underviser er det en stor gevinst, at eleverne efter 9 et halvt års undervisning ved, hvad der kræves som underviser, både engagement- og planlægningsmæssigt. Det giver 9. classes- eleverne en god indsigt i, hvad musikundervisning kan være. De bliver bevidste om, hvordan man starter og slutter en god time, og måske kan de i bakspejlet forstå, hvorfor vi lærere gør, som vi gør... De læ-

rer at strukturere et forløb, men også at tilpasse indholdet undervejs, så det passer til de mindre elevers niveau.

Opsamling og refleksion af den pædagogiske eksamen:

Det har været spændende at overvære elevernes udvikling fra at være unge, som ikke er bevidste om, hvad de kan, og hvordan en aktivitet styres, til reflekterende individer med overskud og overblik over egne evner og kunnen. Da vi spørger ind til, hvordan de har planlagt deres forløb, er de ivrige for at fortælle, man kan mærke engagementet stråle ud af dem. Denne læringsproces må være den ultimative!

Der er en stærk kultur, som overleveres fra de store elever og til de mindre børn, der helt naturligt ser op til dem og måske endda glæder sig til selv at skulle til pædagogisk eksamen en gang. Det skaber en sammenhæng fra 0. til 9. klasse og er med til at tydeliggøre, hvad man får med som Friskoleelev.

En tur ud i sneen – Tradition og fornyelse

Af Anne Cordero, leder i SFO

Efter i mange år at have arbejdet på skolen - ja, jeg har ikke arbejdet med børn andre steder end her, har jeg i den grad vænnet mig til forholdene, som de er hos os. Men engang i mellem stopper jeg nu alligevel op og tænker på, om det nu også er så hensigtsmæssigt, det vi går og laver.

Jeg husker tydeligt da min egen datter startede her i børnehaveklasse for rigtig mange år siden. Hun smøg børnehavens åg af sig og simpelthen elskede den frihed, der var i, at hun SELV måtte bestemme, om hun ville lege ude eller inde. Hun var stort set udenfor altid, legede hest eller klatrede i træer, nød i den grad sin frihed.

Det har altid for mig været en vigtig ledesnor for børnenes brug af fritteren. Friheden til selv at må bestemme. Selvfølgelig med den rette opmuntring og støtte fra de voksne. Men hold da op, hvor denne metode kommer på en prøve engang i mellem!

Her i vinter havde vi et par dage med hård frost og lyst, højt solskin. Vi besluttede at prøve at få ALLE børn med ned på isen eller op og kælke på bakken. Hvilket ramaskrig det afstedkom! Nogle havde ikke nok tøj med, andre havde LIGE været ude. Nogle måtte helt sikkert ikke for deres mor, andre igen begyndte at tude, for de legede lige så godt. Alle vores argumenter faldt til jorden. Vi brugte alle vores pædagogiske overtalelsesevner, og det lykkedes til sidst at få - lad os sige - lidt over halvdelen med.

Det er et hamrende svært stykke arbejde, og jeg nævner ikke, hvor svært det er at finde deres tøj, som altid ligger i store bylter rundt om på gulvet, eller finde deres sko, der måske ligger i salen, måske i klassen, eller i 8. klasse eller et helt fjerde sted... På dette tidspunkt bandede jeg indvendig og ønskede inderligt, at vi havde et system, som i børnehaven eller i andre SFO'er, hvor ALLE skal ud, når de voksne siger det. Hvor uendelig meget nemmere må det ikke være at have med at gøre! Og så alligevel... Det er nu så rart at se, hvor meget glæde børnene har ved at mærke, at de selv har indflydelse på deres dag. De elsker jo

'fritteren', når den starter, skoledagen er forbi, og de kan gå i gang med at lege, hvad de gerne vil, og med hvem de vil. De kan tage imod de tilbud, vi sætter frem, men også bare fordybe sig i den leg, de har glædet sig til måske hele formiddagen. Og når foråret kommer, står alle døre alligevel åbne, vi holder samling udenfor, og der er gang i hver en krog af skolen. Lige fra den yderste del af knallertbanen, hvor de kan bygge huler helt på egen hånd, til sandkassen i hjertet af skolegården, hvor der kan graves kanaler til vandbaner, sjippes, køres på mooncar eller leges rollespil.

Så jeg hælder nu alligevel til den gamle tradition her hos os med at respektere, at det er børnenes FRI tid. Måske lidt som i min egen barndom, hvor der ikke stod voksne på spring hele tiden for at udfylde min tid. Hvor vi selv fik lov til bare at lege.

Selvfølgelig skal vi være opmærksomme på de børn, der hænger og som har brug for opmuntring og en hjælpende hånd. Og ser vi, at et barn stort set aldrig er ude, skal vi tage initiativ til at finde på spændende projekter sammen med det.

En voldsom fornyelse og en kæmpe udfordring for os ligger forude, når vi flytter i de nye lokaler, og MÅSKE skal til at være en delvis skofri skole. Det vil kræve meget mere struktur, måske ligefrem mere disciplin, og i hvert fald meget mere konsekvent pædagogik.

Det kan godt være, at det er det, der skal til, for at skolen bliver en renere og pænere skole, hvis det er det, vi vil, og så må vi voksne sørge for at blive meget tydelige i vores forventninger både til hinanden og til børnene.

Så mon ikke udfordringen for os ligger i, at vi skal holde fast i de gamle traditioner, som vi kan stå inde for, som vi synes er rigtige, og så prøve nogle nye tiltag, der kan bibringe skolen noget godt, og som ikke bare er mere firkantet struktur, som den praktiseres andre steder?

Nettet strammes

- et historisk rids fra 1952- 2012

Af Anette

Århus Friskole blev oprettet i 1952. Skolens første målsætning var en ode til glæden. Skolen ville udvikle til frisindede, selvbevidste og medansvarlige voksne, skolen var antiautoritær og med respekt for individets ret til udvikling på egne betingelser. Her var plads til musiske og kreative udfoldelser, børnene skulle lære gennem egne erfaringer og eksperimentere med løsninger af både intellektuelle og praktiske opgaver, barnet var i centrum. Skolen var inspireret af A.S. Neills Summerhill-skole.

I 50'erne og 60'erne var pædagogikkens teori og udviklingsforståelse præget af den reformpædagogiske tankegang. Det naturlige og medfødte var i centrum, den skabende aktivitet og inspirationen kom indefra. Barnet blev sat i centrum for læreprocesserne, og lærerens opgave var at støtte børnene i at arbejde ud fra egne erfaringer. Pædagogikken var frigørende.

På Århus Friskole havde vi en søgende holdning, vi lavede selv undervisningsmaterialer, vi brugte papiret på begge sider, vi arbejdede ud fra en indpas. Klæbte udviklede sin model om det antifascistiske tænkning, vi etablerede børne/voksen eksemplariske princip, hvor børnene åbner sig for komsammen og skabende dramatik. Lørdag var også skoledag. Skolen lå i en gammel villa på Marselisvej.

I 1968 købte skolen bygninger af Dansk Værktøjs Service i Stavtrup. DVS blev oversat til Danmarks Vidunderligste Skole. Nu boede Århus Friskole i Stavtrup.

I 70'erne var pædagogikken præget af den kritiske refleksion. Lærerne gik på marxistisk grundkursus 1, 2 og 3. Fantasi og spøgelse kom i skammekrogen. Det frie skabende arbejde blev erstattet med kommunikation. Udgangspunktet var mødet mellem børnene og det omgivende samfund. Vi var optaget af sociale og politiske roller, omdrejningspunktet var kulturfællesskabet.

De ældre lilleskoler bl.a. Århus Friskole havde udviklet traditioner med de musiske fag, den eksperimenterende arbejdsform og elevindflydelse. De blev forbilleder for

nye lilleskoler. Både lærere og forældre lavede undervisningsmaterialer. Boglige fag blev

redskabsfag for arbejdet med emner og projekter. På Århus Friskole ville vi realisere en ny og bedre verden, en verden med frihed, følelser, udvikling på egne betingelser og tryghed gennem et solidarisk fællesskab. Vi ønskede at bekæmpe forskelsbehandling og undertrykkelse. Skolen blev nu klassesdelt fra bh. kl. til 9. med eksamen til sidst. Børnene havde frit valg, der blev holdt emnemøder, og der var mange værksteder. Vi arbejdede med aldersintegration, og vi havde mange fællesoplevelser.

Fra 3. klasse begyndte børnene at komme i erhvervspraktik. Vi indførte juleværksteder, 8. klasse tur, madordning, og om sommeren svømmede hele skolen i Viby Friluftsbad. Vi etablerede den tredeling af skolen, som vi kender i dag: Gul, Rød og Blå. Vi gik i festugeoptog i Botanisk Have med mange børneinstitutioner, vi holdt Høstival og fastelavnsfest, vi lavede fredagsværksteder på tværs af klasserne, bigband, fælleslejr, gruppelejr og klasselejr. Mange af de traditioner, vi har på skolen i dag, blev grundlagt i 70'erne.

I 80'erne vandt yderligere teoretisering indpas. Klæbte udviklede sin model om det antifascistiske tænkning, vi etablerede børne/voksen eksemplariske princip, hvor børnene åbner sig for komsammen og skabende dramatik. Lørdag var også skoledag. Skolen lå i en gammel villa på Marselisvej.

Personlige, kritiske, visuelle og æstetiske principper kom i højsædet.

Lilleskolerne udformede undervisningsplaner, som var mere konsekvente i forhold til den pågældende skoles målsætning, planerne beskrev de enkelte fagområders mål og delmål. Presset på børnenes og lærernes engagement i den idémæssige overbygning skærpedes. Der kom nye tilskudsregler, mere papirarbejde og skemastyring. Sociologiske kvaliteter stod i modsætning til driftøkonomiske interesser. Vi var nu 150 børn og arbejdede med faste lærere i grupperne, der fordybede sig i aldersgruppens behov. Vi lavede 3- års planer for Blå og Rød og ville sikre os tid til de store projekter: Musicals, tegnefilm og historisk projekt. Vi ansatte langtidslærere i de 3 køkkener: Gul, Blå og Rød. Børnene vaskede op i hånden. 8. klasse arvede jobs fra foregående 8. klasser, vi indførte rytmikeksamen for 9. klasse, jonglering, musikvideo og billedkunst. Vi opførte Rød Gruppens musical Mulata i Musikhuset for

fulde huse, og tegnefilmen om Saddam Hussein blev man vil gerne effektivisere. Danmark skal uddannes udvalgt som dansk børnebidrag til børnefilmfestival for at klare sig i en globaliseret verden, vi skal udvikle Hannover. Vi mødtes i studiekredse for lærere og idéer og ny viden, derfor skal det faglige styrkes. I den forældre om ansvarlighed og i fremtidsværksted om pædagogiske debat taler man om professionelle byggeri. lærere, læringsledelse, klasseledelse, anerkendende

I 90'erne begyndte snakken: Hvori består tilgange og relationskompetance.

Lilleskolernes eksistensberettigelse? Kan vi vise en På Århus Friskole er vi nu 19 børn i klasse ny vej? Er vi stadig et udviklingseksperiment, der kan serne, i nogle klasser 20. Der er kun råd til 2 lærere i inspirere til nytænkning? Lille Gul i stedet for 3. Vi får ny skoleleder, Martin

På Århus Friskole var vi nu 16 børn i hver afløser Hanne. Vi får også ny viceleder, Eva afløser klasse. Vi ansatte en skoleleder og en souschef; det Peter. Vi diskuterer målsætning, og med afsæt i den var slut med kollektiv ledelse. De gamle lærere gik på gamle vedtager vi en ny, hvor vi beholder pension, og nye blev ansat. Vi arrangerede 40- års reformpædagogisk tankegods som glæde og det gode fødselsdag i Ridehuset med værksteder og masser af børneliv. Vi taler om klasseledelse og nye musik, og vi var vært for en nytænkende undervisningsstrategier. Som modvægt til den øgede Lilleskolefestival, hvor 8. og 9. lavede musikvideo til individualisme vil vi gerne opbygge stærke og alle landets lilleskoler. Gitte og Anette blev inviteret rummelige fællesskaber. Der er mange teoretiske fag til vores venskabsskole Satoporo Freeschool i Japan, for de store, vi ønsker at give dem flere praktiske, som arbejder med selvmordstruede børn. kreative fag. Vi ønsker også mere bevægelse, rytmik

Århus Friskole blev bygget ud, og vi fik: Sal, og idræt som modvægt til siddende aktiviteter. værksted til natur og teknik, værksted til træ og Vi eksperimenterer med festugeptøjet og metal, fysiklokale, computerrum, billedkunstlokale, flytter det fra festugen til kulturnatten. Vi er ikke drama- og syv værksted i Blås fællesrum. Vi satsede på tilfredse og mindes de gode gamle dage i Botanisk værksteder og rum til udfoldelse. Sidst i 90'erne Have, hvor mange børneinstitutioner var med, vi vil byggede vi storkøkken og ansatte Lars som kok. gerne have gang i et nyt samarbejde med andre Farvel til de 3 små køkkener og opvask i hånden. institutioner i Århus.

I 00'erne blev presset på det politiske Vi oplever, at madordningen samler børneplan øget, det skulle være slut med rundkredspæda- ne, Vi elsker Larsmad, men knokler stadigvæk med at gogik, der indførtes pisaundersøgelser, flere fag og få arbejdsholdene til at fungere. Vi bygger nyt flere eksaminer. Læring skulle kunne måles. Der musikhus "Lrekassen", som indvies i 2011. fandt en øget individualisering sted, og det var også Vi mangler plads og især faglokaler. Fysikslut med gruppeeksaminer. Undervisningsministeriet og kemilokalet er lukket af arbejdstilsynet, faglokalet stillede krav om, at fagplaner og evalueringsplaner til sløjd er også nedlagt, og fra sommer kommer turen for hver enkelt skole blev lagt ud på nettet. Der kom til billedkunstlokalet, som bliver 9. klasses tit nye regler for skoledrift, hvilket både afstedkom klasseværelse. Alt dette stemmer ikke rigtig overens mange spørgsmål og megen administration ude på med vores ønske om at styrke de praktiske, kreative skolerne. Tilskuddet til de frie skoler blev beskåret, fag, derfor har vi planer om at bygge et overdækket fik strammere økonomi. vikingehus i Grumse, som kan bruges til værksteder i

På Århus Friskole var vi nu 18 børn i klasse overgangsperioden indtil "Naturstationen", en ny serne. Der kom flere eksamensfag, vi ansatte nye værkstedsbygning til fysik/ kemi, sløjd og lærere, vi snakkede traditioner og fornyelse, billedkunst, står færdig. Vi ønsker, at Naturstationen pædagogisk udvikling og pladsmangel. Vi bliver et levende, inspirerende eksperimentarium udarbejdede nye fagplaner. Der var gang i debatten med både inde- og udeværksted. I byggeriet vægter vi om alkoholpolitik, rygepolitik, mobbepolitik og sundhedsbæredygtighed, men finansieringen er ikke på plads mad. Vi ansatte en viceleder, og vi styrkede vores endnu.

Vi laver to store grupper Grøn (SFO, bh. kl.-

4. kl.) og Orange (5. kl. til 9. kl.) Vi ønsker at styrke

teamsamarbejdet og den kollegiale sparring

yderligere, og vi ønsker et tættere samarbejde

mellem skole og SFO. En klasse kan nu få samme

klasselærer i 5 år. Fra sommer 2012 flytter

grupperne rundt på skolen, det vil give de store børn

mere plads og mere ro til SFO.

I år rejste 8. klasse til De Vestindiske Øer.

Vi har mange idéer til fornyelser, og vi snakker om, at hvis nye traditioner skal ind, skal gamle ud.

Der er stadig engagement, liv, glæde, nytænkning og udvikling på Århus Friskole, der i år fylder 60.

(historisk kilde: Ivalo)

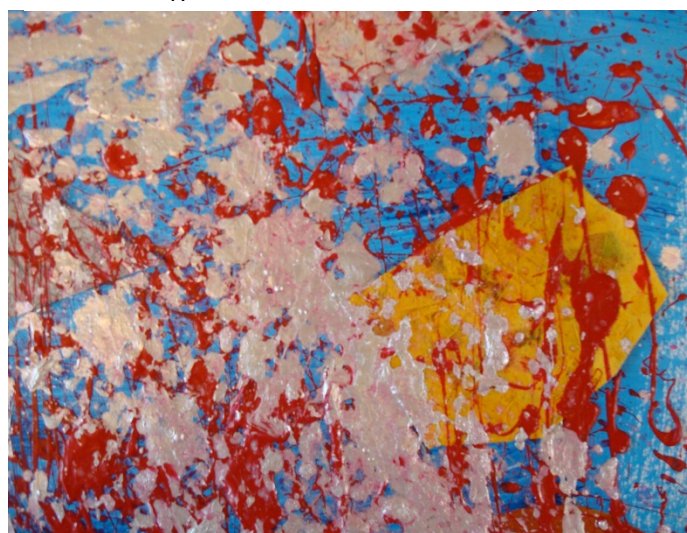
3. klasse vikinger før generalprøven

Odas collage

Aslak, Sigurd, Niclas og Lau

Niclas' collage

Selma, Gaia og Felix

Petras collage

Gammel SFO i ny indpakning.

Af Anders Gerhardt Høegh – SFO pædagog.

Ombygning af skolen er et stort emne, som fylder en del for mange. Det kan ikke vare længe inden der skal til at ske en helt masse spændende og nyt. De store tanker er tænkt. Detaljerne bliver justeret, finpudset og ændret løbende. Efter en hastig gennemlæsning af de 2 foregående års Pædagogisk Rapport kan jeg se at jeg ikke er den første der skriver om byggeplanerne her.

Anne Cordero skrev blandt andet sidste år at ombygningen kommer til at betyde en hel del for SFO'ens fysiske rammer. Som planerne ser ud flytter LilleGul og SFO ned hvor Rød holder til nu. Det betyder at der bliver et helt klasselokale til SFO'en. En kæmpe opgradering i forhold til det lille fritterum vi har nu. Vi får mulighed for at få mere plads som vi kan kalde "vores". Det bliver godt. Som det er nu har vi vores lille oase i fritterummet, men det er noget trængt. Der skal være plads til både højt-læsning i sofaen, den stille fordybelse med en tegning, bygge- og konstruktionsleg med klodser og "plusplus'er" samt plads til køen ved telefonen når legeaftaler skal indgås. Det lille stille hyggerum er til tider som en banegård, med larm og trafik ud og ind. Samtidig er en del af vores materialer stuvet sammen i kasser på hylder i rummet. Mange af de kreative aktiviteter foregår i fællesrummet – her laves ler, der males og der bliver klippet og klistret, spillet spil, lagt perleplader osv.

I et nyt og større lokale skal SFO'en næsten "genopfinde" sig selv i en ny form. Vi skal indrette os så vi tilgodeser både plads til kreative aktiviteter, hyggelokale til de stille stunder og plads til vores materialer. Vi forestiller os et legehjørne, hvor der er plads til at bygge med "plusplus" og klod-

ser, et stort tegne- og malebord, et stort dukkehus til Barbie (- så de ikke skal gemmes væk på hylden hele tiden) et hyggelohjørne til højtlesning og en tæt snak, et stort skab til spil og andre legeredskaber og en masse plads til alle de forskellige materialer til kreative aktiviteter. Der vil stadig være et fællesrum, som vi kan bruge til de store kreative værksteder og stadig være mulighed for at kunne bruge klasselokalerne til den frie og relativt uforstyrrede leg.

Selv om rammerne ændrer sig markant for SFO'en (- såvel som for resten af skolen!) så vil indholdet ikke ændre sig lige så markant. Vi vil stadig holde fast i stolte fritter-traditioner; Anne vil stadig læse højt til samling, de kreative aktiviteter vil stadig være der og muligheden for fri leg, hygge og omsorg vil stadig blive vægtet højt. Hvordan det så kommer til at se ud med møbler ved vi ikke endnu. Der bliver næppe økonomisk råderum til at lave den helt store investering i fine nye institutionseg-nede møbler, men mindre kan også gøre det. Selv om der skal tænkes nyt i SFO'en mht. indretning så kan vi vel godt tage en gammel Friskoletradition med selvbyg op ; -) Et par reoler med en bordplade kan fint bruges til legebord. En sofa købt på Høstival er ganske egnet til højtlesningshygge. Et par MDF-plader, en håndfuld skruer og lidt handy-snilde og vupti har du et Barbie-dukkehus. Det er måske ikke optimalt, men det er ressourceudnyttelse – the ÅF-way! Hele skolen går en spændende tid i møde. Ombygninger og lokalerokade, som kommer til at have indflydelse på stort set hele skolen. Det bliver en spændende proces. Og jeg glæder mig til at være en del af den.

Traditioner....

På Pædagogisk Døgn i januar lavede vi en hurtig PostIt-brainstorm på vores traditioner på skolen. Venera har skrevet listen ned i tilfældig rækkefølge. Her kan du se den:

Fastelavnsfest	8. klasseshow	Emneuger
Høstival	Pakkekalender	Flad ledelse
Julefrokost	Juleafslutning	Tur-show
Personaletur	Lærernes julespil	Madhold
Teamsamarbejde	Samling	Ålestrup
Heldagslærermøde	Første skoledag go'daw præsentation	Fødselsdagsbesøg
Lærerdøgn	Rema	Bigband
Rejseopsparing	Madordning	Åbent lærerværelse
Praktikanter	9.klasses gave	Børnerunde
Lærerband	9. klasses show	Københavnrelejr
Læsekursus	Pædagogisk rapport	1-hjulede cykler
Musical i Blå+Rød	Projekt opgave i Rød	Hjemmebesøg i bh. Klasse
Legestoresøskende	Indvielsesritual i Rød	Cirkus lillegul
Animationsprojekt		Introdag i Rød
Møgelø-tur		Projekt opgave i Rød
Trollhytten		Musikvideo i juleværksted
Optogsuge		Projektionsskole musikbesøg
Forældrevikar	Verdensmusik	Læsekursus i Blå
Arbejdsweekend	Lærernes dansekultur	Grøn uge i Rød
Generalforsamling	Idrætsdag	Festugeværksted
Mange forældremøder	Søen rundt	Musikfredag Store Gul
11.11	Folkeskolepraktik	Fællesdanse
Arbejdshold	8. spiller til generalforsamling	Juletræ i sal
Festugeoptog	7.- 8.kl. job	Fodbold
Juleværksted	Musikjobs 8. klasse	Hærgen og rod
Helskolelejr	Lilleskolefestival	Peniskult
Sidste skoledag	Mange timer til musik	Musikjobs
Gruppestruktur	Pædagogisk eksamen	Fødselsdagssang
Praktikordning	Friluftsliv	Trompet
Bussen	Samarbejde mellem store og små	Ingen synlige bøger
Gruppelejr	2.verdenskrigs emne	Børn-voksne fællesskab
8. klassejobs	Højtlæsning	
8. klassetur		

Skoleintra - en ny kommunikationsform på ÅF

Af Eva Bøye, viceskoleleder

Vi lever i et komplekst videns- og informations-samfund. Det talte ord og det skrevne udvikler sig fortsat i måder at formidle på, og for størstedelen foregår denne udvikling digitalt. Ikke nok med ord – de følges også af billeder, bevægelse og lyd.

"Al modtagelse af information er nødvendigvis modtagelse af budskaber om forskel". Med andre ord er information en forskel, der gør en forskel, sagde Gregory Bateson, engelsk-amerikansk systemteoretiker og antropolog. Som skole er vi bevidste om, at vores information skal modtages for at gøre en forskel. Ligesom vi er bevidste om, at god kommunikation minimerer kompleksitet og usikkerhed og udstikker klare retningslinjer for handlen. Alt sammen for at vores elever skal blive så duelige, dygtige og glade som muligt!

Vi skal lave Skole til Tiden, og den gode kommunikation er klangbunden i dette. I samarbejde med elever og forældre udveksler vi viden og erfaringer, og pædagogiske problematikker debatteres i tillid og respekt. Vi bestyrker vores relationer gennem kommunikation, og vores fællesskab og sammenhængskraft består heri, ja, man kan gå så langt som til at sige, at vores organisation består af kommunikation. På Århus Friskole er der tradition for at snakke om tingene. Det bliver vi selvfølgelig ved med, blot med en digital tilføjelse: I dette forår ankommer en fornyelse: Skolen får Intranet. Først som demo og forhåbentlig som en blivende faktor.

Uni-C's skoleintranet vil sikkert være bekendt af mange, da ca. 80 % af landets skoler benytter sig heraf – og med god grund. Skoleintra er et lukket, sikkert system, der på en nem og overskuelig måde letter arbejdsgange, er postkasse, vidensbank, pædagogisk platform og socialt medie. Det består af tre dele: Forældreintra, elevintra og personaleintra, som er interaktive fora for samarbejde mellem forældre/lærer, forælder/forælder, lærer/elev, elev/elev og lærer/lærer.

Skoleintra er mere end blot et beskedssystem – det er også stedet, hvor forældre og medarbejdere finder oplysninger, læser politikker, tilmelder sig arrangementer og selv holder sig ajour med aktu-

elle emner, skemaer, datoer, opslag, mm. Sker der noget nyt; fx et indlæg eller et link på klassens opslagstavle, en tilføjelse af hjemmearbejde på ugeplanen eller en besked, adviseres man via sin egen mail, når man har vinget af hertil. Man kan også logge sig på via vores hjemmeside:

www.aarhusfriskole.dk

Det er en god idé hjemme at logge sig på Intranet to-tre gange om ugen for at holde sig opdateret.

Skoleintra har sin server hos Uni-C og er uafhængig af skiftende mailadresser. Sådan fungerer Facebook fx også. Det har afgørende betydning for postgangen, da ansvaret for at modtage information nu i højere grad bliver et fælles anliggende skole og hjem imellem. Det har længe været et problem for kommunikationen, at ikke alle har fået information fra skolen, hvis vi ikke har haft familiens opdaterede mailadresse. Så er det svært at gøre en forskel!

Nogle gange er vi på nuværende kommet til at gøre en uheldig forskel ved fx at vedhæfte forkerte filer til mails eller ved at glemme at sætte den rigtige header på. Det er menneskelige fejl, som let opstår, dels fordi tingene ofte går stærkt, og dels fordi vi mangler det visuelle overblik, som et rent mailsystem som fx Outlook ikke kan give.

Er man én gang korrekt oprettet i Skoleintra, beder systemet rutinemæssigt brugeren om at opdatere oplysninger, og det sker, når man alligevel logger sig ind.

Miljømæssigt er der - i parentes bemærket - en selvklar gevinst ved at lade en computerskærm afløse de gamle telefonbøger af papir. Skoleintra overflødiggør papir og opruller alt data efter hvert skoleår.

Når skolen slutter i sin fysiske form, fortsætter den virtuelt! Det er fællesskabsskabende. Elever og forældre kan holde sig opdateret om alt væsentligt, der sker i klassen og på skolen. Eleverne kan også chatte med hinanden over elevintra, det er trygt og hyggeligt, når man bor spredt og måske ikke lige møder sine klassekammerater eller sin lærer hjemme på vejen eller over brugsens køledisk.

Der findes som bekendt ingen forbedringer uden forandringer, og der vil i en overgangsperiode være nye processer at skulle sætte sig ind i. Både skolens personale, forældre og elever skal lære at bruge det nye værktøj, så tålmodighed med hinanden undervejs vil være nødvendigt. Måske opstår forskellige spørgsmål fra de tre brugergrupper undervejs:

”Hvor skriver jeg til mit barns klasselærer?”

”Hvordan svarer jeg ham inde i Beskeder?”

”Hvordan opretter jeg tilmelding til forældremøde?”

”Hvor findes klasselisten med fødselsdage hene?”

”Hvor stod det med rengøring?”

”Hvad har jeg for til på tirsdag?”

”Kan du ikke lige selv tjekke reservationer på Salen?”

Er linket til tyskpensum lagt ud?”

”Mor, vil du se billederne fra vores tur?”

Svarene læres, når man med lidt tålmodighed, eller måske med hjælp fra teenageren eller en anden IT-kyndig, sætter sig for at finde ud af det.

Den nærmeste zone for udvikling er den, der giver mening!

Indlevelse giver udvikling og dermed fornyelse, og vi indbyder hertil i håbet om, I alle vil tage godt imod den.

elevintra

EVA - 9.KL. - Aarhus Friskole

Forside

Skolen

Klassen

Eleven

Undervisning

Ud på nettet

Mødestedet

Admin

Hjælp

Afslut

Klassens forsidebillede

Den seneste nyhed i nyhedsarkivet

Ingen nyheder fundet!

Klassens opslagstavle

dansk fra Eva: guide til layout/orden i open office

Bilag: [guide til pc layout open office.odt](#)

Skrevet af Eva Verner Bøye den 06-04-2012

fra Eva: dansk pp.foredrag: litteraturhistorie

Bilag: [præsentation litteraturhistorie.pptx](#)

Skrevet af Eva Verner Bøye den 06-04-2012

Velkommen på Intra! 😊

Skrevet af Eva Verner Bøye den 06-04-2012

Adgang til ordbøger - se her:

Bilag: [kom godt i gang med onlineordbøger 2.pdf](#)

Skrevet af Eva Verner Bøye den 04-04-2012

Klassens skema for 2011-2012 frem til 7. maj

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
EVA HIS	TRI ENG		RON GEO	EVA HIS
EVA DA ST HM DA	TRI ENG	JEP MAT	RON GEO	MIK RYTM
EVA DA ST HM DA	GIT TY	JEP MAT	EVA BIO ST RON BIO	JOH MUS
HM DA	GIT TY	JEP MAT	EVA BIO ST RON BIO	JOH MUS

Kommende aktiviteter

Ingen aktiviteter for næste måned

Dagens skemaændringer

Ingen skemaændringer i dag

Aktuelle dokumenter

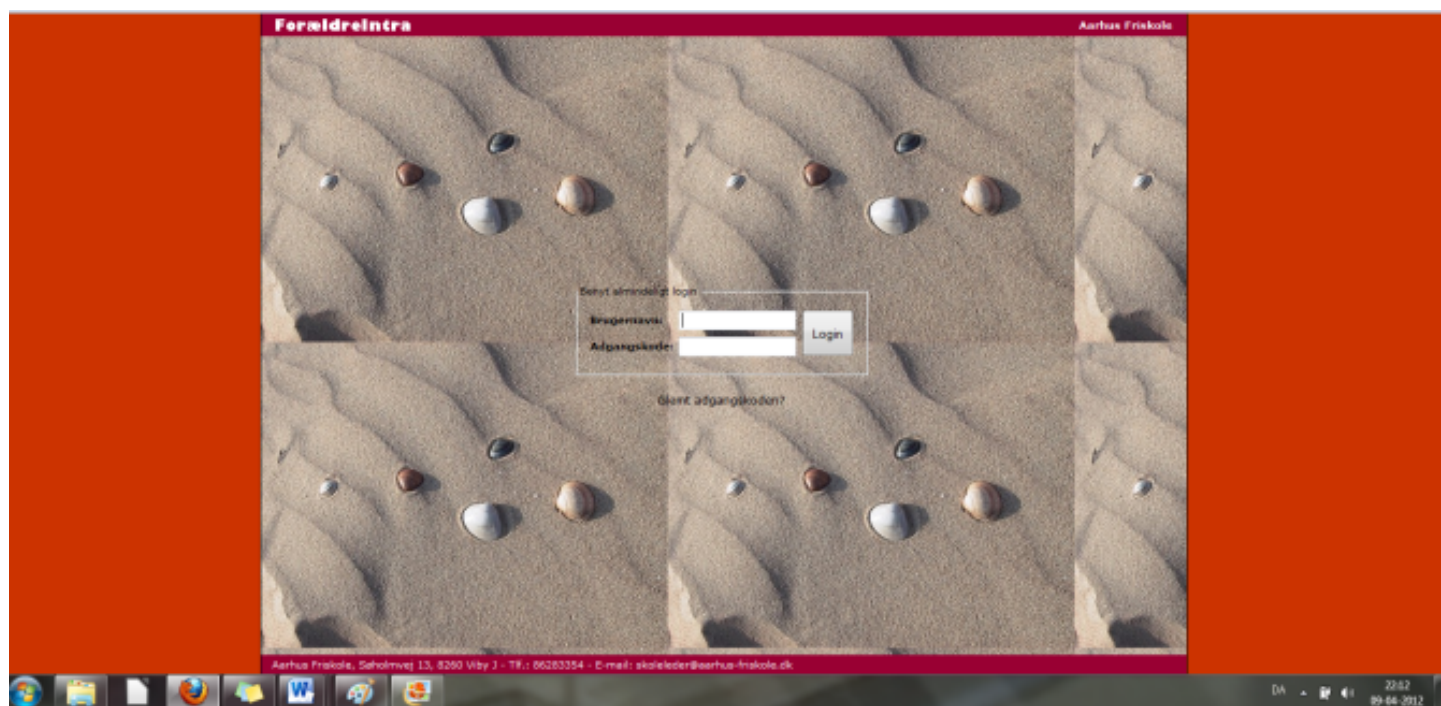
Ingen dokumenter fundet

Dokumenter til klassen

Ingen dokumenter i klassearkivet

Screensaved eksempler: Elevintra for 9. klasse, uddrag, og login-side til Forældreintra.

23

Bålhytte til sløjd, n/t, billedkunst og samling

Af Ole

I slutningen af november fik vi en ide på et teammøde: Hvorfor ikke lave en hurtig løsning på den katastrofale lokalesituation som sløjd, natur & teknik har haft i årevis, og som billedkunst delvist også får efter sommerens gruppeflytninger? Ugen efter var der opbakning fra et lærermøde, og forberedelserne blev sat i gang. Tanken er at bygge en slags bålhytte i vikingestil i den solrige åbne del af Grumserup. Et trætag højt oppe således, at huset bliver lyst inde og halvvægge på nogle af husets sider til at fæstne bænke og få borde på. Høvlebænke og drejebænke til ler monteret indenfor og bålplads i husets ene ende, samt rindende vand, afløb (Disse skal alligevel føres forbi i forbindelse med anlægget af Naturstationen) Strøm kan rulles ud fra Svends røde pedelskurvogn, der kan få en bagdør vendt mod Grumserup.

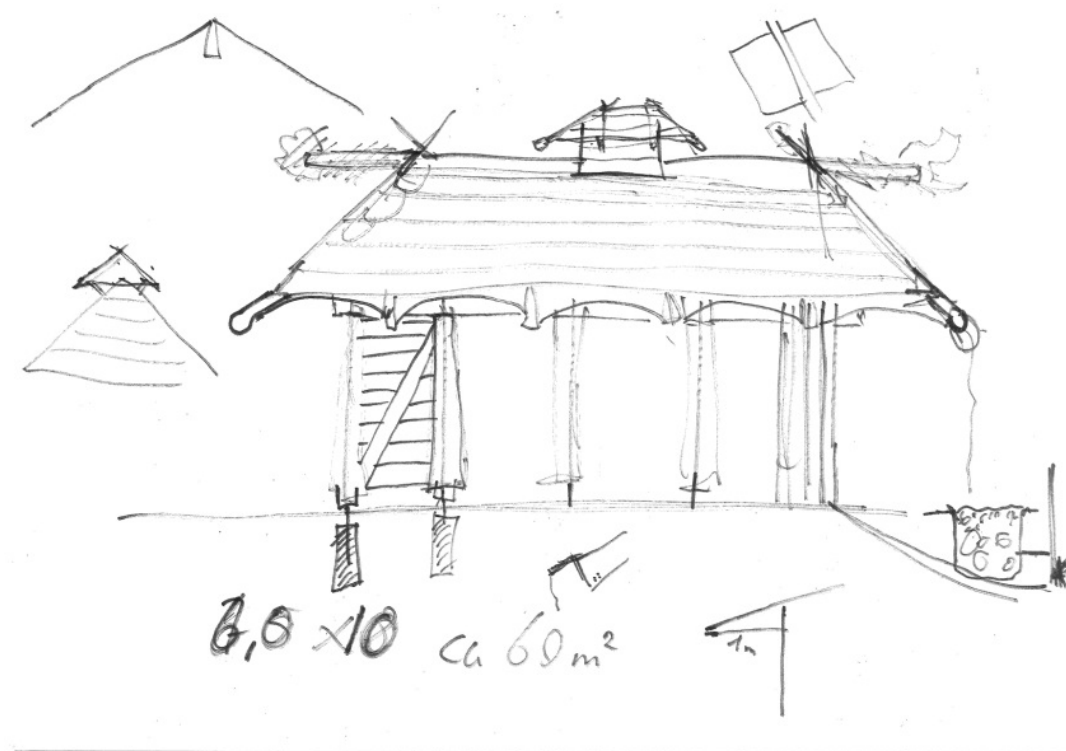
Svend lavede en hurtig skitse af et "vikingehus", der i let ændret udgave er til behandling ved byggemyndighederne nu. Svends røde skurvogn bliver samtidigt ledig til materialer for sløjd, natur & teknik samt billedkunst, da pedelværkstedet flytter ind i det gamle fysiklokale på hjørnet mod Søholmvej ved den grønne container.

Dette tiltag kan blive et kæmpe løft for nogle af de praktisk kreative fag, der i den grad har haft drøje kår de sidste år. HURRA!

Lillegul og SFO har været med i planlægningen, da det er oplagt at bruge den bålhytte f.eks. til samling efter sommer, hvor Grumserup formentligt bliver Lilleguls helt naturlige legeområde.

Vi håber at kunne tromme nogle forældre sammen til at være med til at bygge huset her i foråret i en weekend.

Herunder er Svends et minuts streg:

Skolegården – skatere, skøjter og ethjulede

Af Ole

Jeppé Pape og undertegnede havde i starten af september den udsøgte fornøjelse at lave et projekt med omkring 20 af skolens skatere fra 2. til 8. klasse over 2 dage. Alle havde vi helt eller delvist fri fra vores normale skema og arbejdede i stedet med at bygge en lille rampe til skolegården. Det var fantastisk!

Jeg havde forinden på ture til København taget en række fotos af skatersteder som Fælledparken og Enghave Plads. Kira (gammel elev) havde suppleret med fotos fra Nansensgade. Vi samlede rød og blå gruppes skatere hver for sig og nød billederne og snakkede om, hvad vi ønskede at lave til skolegården. Skaterne enedes om at vi skulle bygge en $\frac{1}{4}$ pipe rampe i træ. Det passede rigtig godt, da vi max. havde 10.000 kr. til rådighed. (Hvilket vi dog langt fra brugte) Så bestilte vi materialer og blev snydt for levering den ene dag efter den anden. Men endelig var tingene der.

Vi så en lille YouTube film sammen:

<http://www.xtremeskater.com/ramp-plans/quarter-pipe/> (Watch The Video)

Og så gik festen i gang: Totalt engagerede, arbejdsomme, ansvarlige og fuldt koncentrerede skatere knoklede i timer og frikvarterer, og nogle dage efter var rampen færdig. Rampen blev placeret på det eneste sted i skolegården med bare nogenlunde rullebar asfalt, og kække drøn fra rampen kunne gøre en lærer som mig lykkelig de næste uger.

Desværre var rampens placering ikke holdbar, for det var næsten ikke til at finde ro på lærerværelset få meter derfra. Så rampen blev flyttet og den fungerer nu stort set kun som rutsjebane for Lillegul, hvilket jo heller ikke er så tosset, men helt bestemt ikke det, der var tanken med den.

Hvad der blev åbenlyst er, at vi har en stor gruppe drenge og piger, der i den grad gerne

vil have flere og andre bevægelsesmuligheder end vores rammer er til nu. Nogle piger fra 1. klasse har af og til rulleskøjter med i skole og kæmper sig frem over skolegårdens huller. RESPEKT for deres iver og gåpåmod, men det er faktisk næsten umuligt på skolegårdens asfalt.

Historien viser også at mindre børn elsker at lege på de installationer, som de større også higer efter.

Skolegården er blevet mindre, efter at det nye lækre musikhus er kommet til. Klatrestativets sand ligger overalt - også inde på skolen, og selve klatrestativet fylder efter min mening alt for meget i skolegården. Så for mig er løsningen hurtigt fundet: Lad os flytte rundt på tingene, så de kom-

mer til at passe med de nye placeringer som Lillegul, Rød gruppe og Storegul får efter sommerferien. Og lad os få skabt plads til masser af bevægelse for alle aldre i skolegården. Rigeligt med muligheder for at skate, samt blødt kurvede bakker til rulleskøjter og ethjulede er et must. Meget gerne lavet i træ og som selvbyg af børnene.

Med på ønskelisten skal også ny finkornet asfalt over hele skolegården (minus græsset) hvilket helt sikkert koster en pæn sum, men det kan til gengæld give børnene et nyt væld af muligheder og udfordringer lige uden for dørene.

Byggeri – en fortsat historie

Dette års store byggeopgave har været planlægningen af ombygningen af det, vi kalder ØST-BLOKKEN. Det er gamle musik, sløjd og fysik, som nu står overfor en gennemgribende ombygning og energirenovering.

Planen er, at 8. og 9. klasse skal have dette som deres nye hjemområde, således at der bliver et stort grupperum i midten med et klasserum på hver side. Det ene af klasseværelserne bliver det nuværende billedkunst – Og så begynder det jo pludseligt at give mening, at der går en trappe ned herfra til det gamle musik ;-)

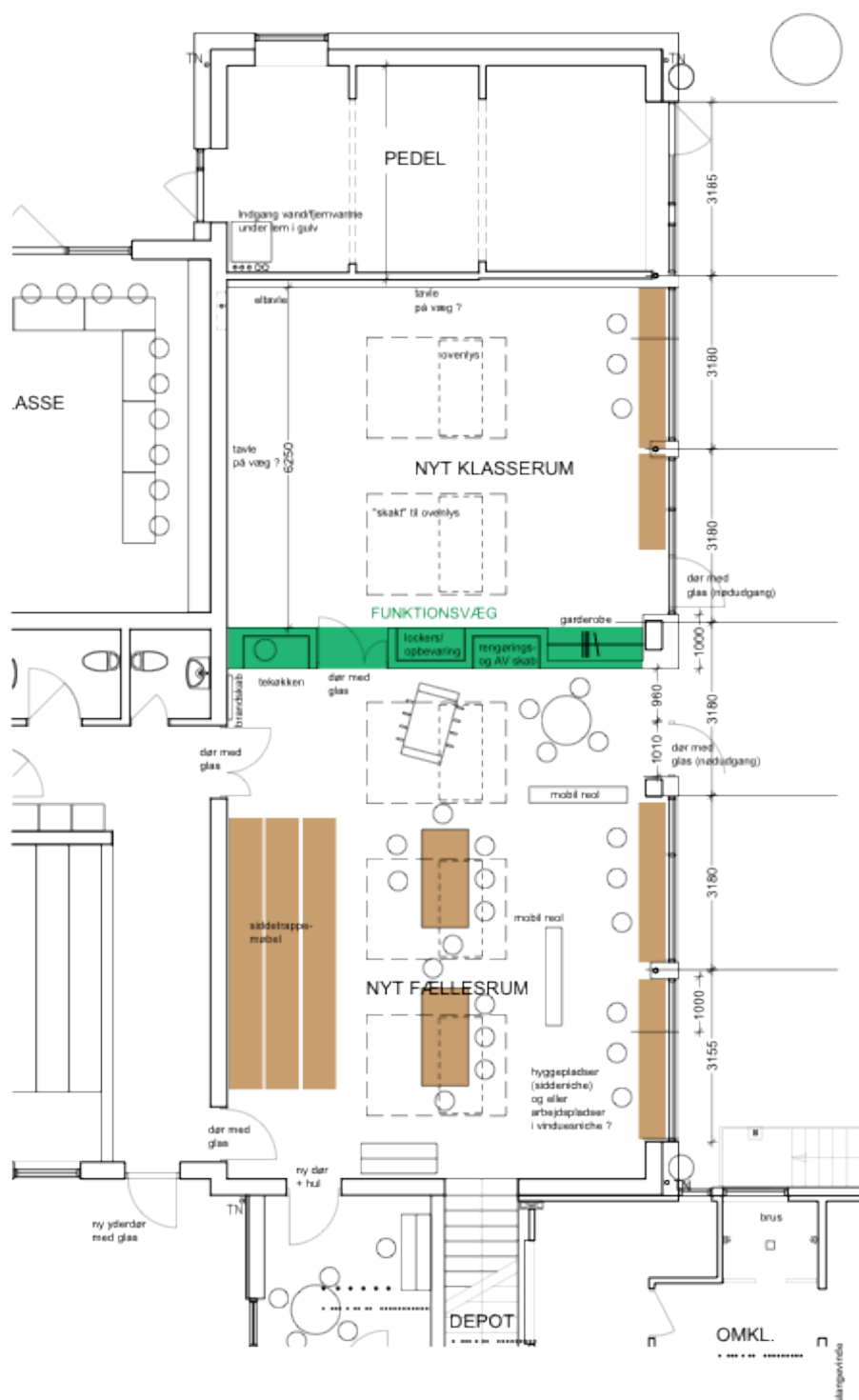
Den nordligste del af Østblokken har en konstruktion, der ikke gør den anvendelig til indretning til undervisning. Den er derimod oplagt til et nyt pedel-domicil og derfor en gave til Svend, som han glæder sig til at pakke ud!

I løbet af forår/sommer bliver der efter al sandsynlighed behov for forældrehjælp til at løfte opgaver i forbindelse med byggeriet. De gode erfaringer med sidste års Sommecamp skal således i spil igen. Mere herom senere. Indretningen på planen er blot et forslag.

Vi glæder os til at kunne give vores ældste klasser ordentlige rammer at boltre sig i. De fortjener det!

Skitse af Østblokkens kommende facade mod Søholmvej

Skitseplan for nyt klasselokale og fællesrum til Storegul. Trappen nederst på tegningen går op til billedkunst, som bliver konverteret til gruppens andet klasselokale.

Øvrige byggeplaner

Gaden

Ud over Østblokken er vi i øjeblikket også i gang med at forberede ombygningen af hele strækket mellem Østblokken og Lars' køkken. VI håber at sætte denne fase i gang, så den også kan være klar til ibrugtagning efter sommerferien. Men brand- og andre myndigheder vælger at give os udfordringer, som vi skal have på plads først. Den slags tager tid.

Bålhytten

... har Ole levende beskrevet et andet sted i denne rapport.

Naturstationen

Endeligt er der stadig gang i planerne om at opføre et nyt science- og værkstedshus på grunden over for 'Grumserup'. Vi fik i første omgang afslag fra en ansøgning til Mærskes fond til almene formål. Vi har dog fået lov til at søge igen og har pt. en ansøgning i behandling på 1 mio. kroner til Naturstationen. Vi får svar i slutningen af maj og venter i spænding så længe...

Bestyrelsens årsberetning fra april 2011 til april 2012

Af Anders Bøggild Christensen,
Bestyrelsesformand

De store linjer i årets arbejde

Grundskolen er til stadighed til debat i det danske samfund. Herunder diskuteres relationen og forholdet mellem folkeskolens opgaver og de private skolars rolle. Et af temaerne i denne diskussion omhandler de private skolars sociale ansvar.

Et socialt ansvar ligger Lilleskolernes hjerte nært. Lilleskoleforeningen har derfor udarbejdet et Charter 11 for lilleskolerne, der viser omverdenen, hvordan vi agter at påtage os et socialt ansvar for fællesskabet. Bestyrelsen har efter en god bestyrelseslørdag i januar besluttet, at vi tilslutter os charteret. Tilbage står en opgave med at tydeliggøre, på hvilke måder vi lever op til dette ansvar. Vi synes, det er vigtigt både indadtil i skolens daglige virke og udadtil i fht. omverdenen at være tydelige på, hvor vi står og hvordan vi ser vores rolle. Vi mener, vi har noget at tilbyde, og vil gerne gøre dette mere synligt.

Men ellers har bestyrelsesarbejdet i år 2011-12 stået på at påbegynde vores visioner for udvikling af skolen. Vi har indviet vores 'Lirekasse' som er første fase i en tre-trins ombygning. I 2012 skal skolens indre miljø ombygges og børnegrupperne skal indtage nye miljøer, der skulle give bedre rammer for skolens undervisning, SFO og fritidsaktiviteter. I 2013 skal tredje fase med 'Naturstationen' rejses og indvies. Der er således nok at tage fat på i de kommende år.

Året har i øvrigt budt på en forandring i skolens ledelse. Vice-Peter fik mulighed for en lederstilling på Børnenes Friskole og forlod os ved sommerferiens begyndelse. Bestyrelsen igangsatte en proces, der ledte frem til at ansætte Eva Bøye som ny viceleder lige op til julen. Det var en god proces, og vi er glade

for at have påbegyndt samarbejdet med det nye ledelsesteam.

Bestyrelsens konkrete områder og aktiviteter.

Årets økonomiske resultat

År 2011 har økonomisk set været et rigtig godt år for Århus Friskole. Bestyrelsens forsigtige og sparsomme-lige strategi, hvor der både skrues på børnetal, skolepenge, og der samtidig findes besparelser på driften, har fungeret overordentligt vellykket i en tid, hvor de

private skoler ellers er stærkt udfordrede på økonomien, og de økonomiske forudsætninger gang på gang ændres. Årets resultat er højere end budgetteret. Dette er betinget af flere forhold. Der er en effekt af et faktisk højere børnetal end forudsat i budgettet. Herudover spiller en besparelse på måneder uden viceleder og et år med meget beskedne lønstigninger en væsentlig rolle.

Skolens resultatopgørelse for 2011 udviser et overskud på kr. 1.143.208, og skolens balance pr. 31. december 2011 udviser en egenkapital på kr.5.056.283. Med årsresultatet har vi i 2011 et meget højt overskud, der ligger over undervisningsministeriets retningslinjer for private skoler, der anbefaler en overskudsgrad på mellem 2 % og 4 %, og vi har endnu engang konsolideret økonomien. Det er også fuldstændig nødvendigt for, at vi kan udmønte vores visioner for skolens ombygning. Og de næste år kommer vi ikke i nærheden af denne situation. Det ekstraordinære høje overskud stammer fra flere forhold. Dels har vi haft flere børn end budgetteret, dels har vi haft 4 mdr. uden viceskoleleder, dels har vi

ikke haft nogen lønstigninger af betydning blandt personalet, samt en række andre omstændigheder.

Det er nødvendigt med en god konsolidering og en god økonomi for at kunne foretage den udbygning af skolen, som vi ønsker, men det er ikke et mål og heller ikke et realistisk scenarie, at vi i de kommende år producerer overskud af denne størrelse.

Den forventede økonomiske udvikling og budget 2012 og fremover.

Budget 2012 er lagt med den forudsætning, at vi fortsætter anden fase med ombygning. Det har været nødvendigt at fastholde bestyrelsens strategi med tilbageholdenhed på driften, samt en mindre skolepengestigning på 50 kr. på skolepengene. Børnetallet budgetteres til 188. Med de forudsætninger er bestyrelsen fortrøstningsfuld mht. år 2012, og der er gode forudsætninger for de kommende år, men der skal til stadighed udvises omhu.

Elevtal

Elevtallet er over en årrække hævet. Bestyrelsen har besluttet, at det i øjeblikket er muligt med max. 190 elever på skolen. Elevtallet var d. 5. september 2008 180 elever, d. 5. september 2009 178, d. 5. september 2010 186 elever og d. 5. september 2011 190 elever.

Der går i øjeblikket 17 elever i 9. klasse, mens der optages 20 elever i den kommende børnehaveklasse. På sigt skal skolens rammer bære flere end 190 børn.

Der er stor søgning til skolen med ventelister til de kommende års 0. klasser. Der er stort set ventelister til alle eksisterende klassetrin, så løbende optag er muligt. Tilgangen af nye elever er ret stabil, idet ledige pladser bliver besat, når elever fraflytter skolen. Der er i øjeblikket ikke behov for yderligere rekrutteringstiltag. Det er derfor bestyrelsens vurdering, at det eksisterende elevtal kan fastholdes eller måske udvides i fremtiden, hvis det efter en samlet vurdering ønskes.

Her følger beretninger fra de enkelte udvalgt under bestyrelsen, hvor deltagere fra forældrekredsen i øvrigt også kan deltage.

Skolens byggeri

Til Høstival 2011 indviede vi vores nye musiktilbygning med blæs på taget og samba på plateauet, efter at det røde indpakkingsbånd var klippet forsvarligt over af en flok Lillegulbørn. Tilbygningen, der nu bærer navnet "Lirekassen", har siden vist sig til fulde at leve op til vores forventninger.

Det er skønt, at musikken nu har fået den placering på skolen, som den fortjener. Det er fantastisk at gå igennem skolegården og både se og høre klassernes udfoldelser i Lirekassen. Til Fastelavsfesten oplevede vi til fulde, hvordan den flytbare væg mellem sal og musik letter opstillingsarbejdet og giver langt mere rum. Det samme gør sig gældende til skolens fællessamlinger (11:11 m.m.), hvor vi hurtigt kan få etableret en fuldt udrustet scene uden en masse slæben frem og tilbage. Vores bekymring om, hvorvidt mobilvægen ikke lukker nok af for lyden mellem musik og sal, er heldigvis gjort til skamme. Musklærerne kan ugeneret undervise for fuld musik i Lirekassen samtidig med, at en anden klasse har rytmik i salen. Det er en god konstatering!

Vi har i skrivende stund stadig enkelte hængepartier i forbindelse med denne byggefase 1 – vi er ved at få etableret gardiner, så Lirekassen kan mørklægges, vi mangler noget akustikregulering, vi skal have de synlige sokkelsten dekoreret (mosaik?), vi skal have det nye

grupperum indrettet. Meget af dette er sat på listen af arbejdsopgaver til arbejdsweekenden i april.

Afslutningen af byggefase 1 gør det nu muligt for os at fortsætte med fase 2, som bliver renoveringen af "Østblokken" (det gamle musik/sløjdfysik). Her skal indrettes klasseværelse og grupperum til Storegul. Det er også vores plan, at skolegården skal have ny belægning inden kommende skoleår. Disse planer er sammen med de øvrige planlagte byg-

gefaser beskrevet mere detaljeret i dette års Pædagogisk Rapport.

Forældrenes og børnenes arbejde på Århus Friskole

Den arbejdsindsats, som forældregruppen omkring ÅF lægger i årets løb, indgår i skolens drift og vedligehold og er derfor en vigtig og nødvendig ressource. Det være sig på arbejdsweekender, sommercamp, til rengøring eller som forældrevikar. Vi ved, hvad vi går ind til, når vi vælger at vores børn skal gå på ÅF: Det kræver et engagement ind i skolen på mange plan. Der skal være plads til forskellighed, og vi kan heldigvis ikke alle sammen det samme, så alle er nødvendige for, at ÅF kan fungere godt. Mange opgaver løses i årets løb med godt engagement og god tilslutning og organiseres enten i klasserne eller fra udvalget her, som er tovholder på forældrearbejdet.

I udvalget har vi en ambition om at få forældreindsatsen til at fungere endnu bedre og ikke mindst at inddrage børnene mere i de typer af arbejde, der er relevant for at deres forståelse for ansvar og omsorg for skolen bliver mere tydeligt. Det skal være både hyggeligt, lærerigt og effektivt at være med til at vedligeholde skolen og at holde den ren og med et godt arbejdsmiljø.

På udviklingsdagen 7. januar fik vi mange input til, hvordan der kan udvikles på flere af de gode ting, vi allerede går og gør.

Nye og kommende tiltag: I forbindelse med gruppernes omstrukturering og ombygningen af Østblokken her i sommer vil der blive lavet nye planer for rengøringen. Det er vi i gang med.

Arbejdsweekenderne skal i højere grad inddrage børnene og det er vi også i gang med at udvikle på. Her må forældrene støtte op og tage børn og unge med, når der skal arbejdes på skolen.

Sommer-camp 2011

I forbindelse med byggeriet af Lirekassen sidste sommer organiserede sommercamp-udvalget forældrearbejdet hen over sommeren. Vi fik god hjælp af Lene, som stod for det store exelark med timeregnskabet og en række sjakbajdsere, som påtog sig at tage ansvaret for de enkelte uger.

Vi fik lavet utroligt meget i sommerens løb; både i skolegården og på bygningen. Det har været fantastisk at se, hvordan det rykker, når engagerede og energiske forældre går i gang! Stor TAK for jeres indsats.

Efterfølgende har vi evalueret på udvalgets arbejde og på sommerens indsats og til udviklingsdagen 7. januar var sommer-camp 2012 på programmet. Til den kommende sommercamp ligger der allerede nu flere idéer og muligheder for at gøre ting på en anden eller bedre måde. Det ser vi frem til at udvikle på, når vi går i gang med at organisere for sommeren 2012, hvor det særligt er Østblokken, der står for skud i en 100% renovering, så Storegul og Rød gruppe kan flytte ind i nye lokaler i det nye skoleår efter sommer.

Vi ved allerede nu, at uge 31 bliver den store telt-uge for jer, der gerne vil opleve arbejdsfællesskabets glæder i døgn drift med lejrball, guitar osv. Derudover vil der blive arrangeret arbejdsuger alt efter, hvordan udfaldet af det kommende udbud falder ud. Derom mere i den kommende tid...

- Udviklingsdagen 7. januar.

Udviklingsdagen tog sit afsæt i nogle snakke mellem Jon (far til Felix i 3. klasse) og Sanne (mor til Celia i 3. klasse og bestyrelsesmedlem). Begge er vi engagerede i forskellige typer af arbejde, hvori inddragelse af borgere/beboere/forældre/medarbejdere er centralt og vi tror på, at hvis vi skaber en ramme, hvor enhver på en nem og overskuelig kan bidrage og formidle det, man har på hjertet, så øges vores kollektive intelligens drastisk. Når vores kompetencer, resurser og netværk aktiveres bliver de pludselig værdifulde og vi kan meget mere.

Bestyrelsen, som gennem nogen tid netop har arbejdet på at involvere forældrekræften mere i skolens arbejde og virke, var straks med på idéen og har formuleret de fleste af de 11 konkrete udfordringer, der blev arbejdet med på dagen.

Det store fremmøde (55 personer) gjorde, at det summede med energi og engagement i de forskellige grupper, og der kom MASSER af gode idéer, erfaringer og forslag at gå videre med for de enkelte tovholdere. Der blev dannet grupper omkring nogle af udfordringerne

til videre diskussion og arbejde, samt samlet forslag til emner, der kan tages op senere.

Resultaterne fra dagen er mange. Bl.a.:

- "Forældre-oasen" som så dagens lys til Fastelavn, med dybe samtaler og højt til loftet.
- Arbejdsdagene 14.-15. april, hvor de første skridt til mere børneinddragelse blev taget.
- Generalforsamlingen 25. april, hvor flere af dagens idéer er brugt i planlægningen.
- Sommercampen, som løber af stabelen 30/7-5/8, og som vi glæder os meget til.
- ... og mere følger efterhånden som tovholderne og bestyrelsen får omsat input'ene til skolens hverdag og virkelighed.

Udviklingsdagen må beskrives som en stor succes, og det er ikke umuligt, at der bliver mere af samme skuffe i fremtiden. Er du interesseret i at være med til at organisere, så sig endelig til – for sammen kan vi mere!

Sikker skolevej for Århus Friskoles børn.

I vores lille udvalg har vi gennem et par år forsøgt at komme igennem til Århus Kommune for at få Trafik og Veje til at gøre noget ved trafiksikkerheden for vores børn på Søholmvej. Vi har blandt andet samarbejdet med Loklrådet, Højvangskolen og Fodboldklubben om at få sat fokus på vores fælles pro-

blematik. Vi har været i kontakt med rådmand Laura Hay og med Teknisk udvalg.

ÅK lavede sidste forår en stor undersøgelse af sikkerheden omkring skolevejene på alle folkeskoler. I kølvandet heraf fik vi sammen med de øvrige frie grundskoler i kommunen sat vores skoleveje på det samme program. Børn er vel børn og skolevej er vel skolevej! Nu er den proces kørt igennem, og ÅK har lavet sin prioriteringsliste af de i alt 243 anlægsprojekter, som anslået vil beløbe sig til 238 millioner kroner. Så mange penge er der imidlertid ikke på budgettet. Det begrænser sig til et beskedent millionbeløb årligt.

Århus Friskole ligger som prioriteret projekt nr. 115 ud af de 243. Det anslås at koste 370.000 kroner at skabe en god og sikker overgang for børnene på Søholmvej med tilstrækkelig oversigtelighed, god belysning og sikkert venteareal. "Vores" projekt får karakter 3,2 i en vurdering af vigtighed målt på flere parametre (5 er "bedst")

Der er derfor nok lange udsigter til, at det bliver vores tur til at få gjort vores skolevej mere optimal. Vi holder en pause nu med udvalgsarbejdet og ser tiden an. Hvis der opstår nye muligheder, idéer, hvad ved jeg, så stiger vi på hesten igen...